

50

POD GRAŁ

Studia nad nowoczesną polską literaturą, sztuką,
kulturą i myślą humanistyczną

pod redakcją
Włodzimierza Boleckiego i Ryszarda Nycza

W serii ukazują się rozprawy poświęcone literaturze oraz innym dziedzinom kultury polskiej. Ich wspólnym problemem jest analiza modernizmu, rozumianego jako składnik i konsekwencja procesów nowoczesności, rozwijających się w Polsce przed XX wiekiem i w jego trakcie.

Książki ukazujące się w tej serii analizują modernizm w Polsce z różnych perspektyw metodologicznych.

POD GRĄ

JAK DZIŚ ZNACZĄ WIERSZE,
POETKI I POECI

Anna Kałuża

Publikacja dofinansowana przez Uniwersytet Śląski w Katowicach

© Copyright by Anna Kaluża and Towarzystwo Autorów
i Wydawców Prac Naukowych UNIVERSITAS, Kraków 2015

ISBN 97883-242-2701-3
TAiWPN UNIVERSITAS

Redaktor naukowy
Ryszard Nycz

Opracowanie redakcyjne
Joanna Nazimek

Projekt okładki i stron tytułowych
Ewa Gray

Koncepcja serii powstała w ramach realizacji projektów badawczych wspartych subsydiami profesorskimi FNP 2002 Włodzimierza Boleckiego („Badania nad modernizmem w literaturze polskiej XX wieku”) i Ryszarda Nycza („Polska nowoczesność: poetyka i kultura”).

www.universitas.com.pl

SPIS TREŚCI

I. Wprowadzenie	5
1. Jak poezja staje się dziś? Pod grą	5
2. Kiedy poezja? Możliwości poezji we współczesnym świecie komunikatów	19
3. Od <i>nowej nowej</i> poezji do <i>nowej</i> poezji i z powrotem.....	34
II. Kim jest poetka, kim jest poeta	49
1. Na linii ognia. Poeta jako etnograf (Grzegorz Wróblewski)	49
2. Energia, materia, grawitacja. Poeta jako krytyk systemu władzy (Szczepan Kopyt)	69
3. Czy kobiety muszą mieć ciała? Poetka jako materializacja męskiej fantazji (Justyna Bargielska)	95
4. HOLO: architektura, kreacja i mity. Poeta jako architekt (Krzysztof Siwczyk)	114
III. Wiersze po końcu poezji	131
1. „Po obu stronach granicy”. Postacie poezji w twórczości Eugeniusza Tkaczyszyna-Dyckiego	131
2. Bohdan Zadura: dlaczego mniej znaczy więcej?	151
3. Darek Foks – do jakiej poezji prowadzą jego historie?	170
4. Kiry Pietrek wiersze po reklamach	198
IV. Całe złoto. Przyszłość poetów nowoczesności	211
1. Przyszłość poezji Czesława Miłosza – warunki i możliwości (dys)kontynuacji	211
2. Wyjść z pola piorunów: <i>Mapa pogody</i> Jarosława Iwaszkiewicza	233
3. Różewicz i poeci „innych” końców poezji (Andrzej Sosnowski i Darek Foks)	255
4. Sposoby na Czycza	270

Nota bibliograficzna	291
Indeks nazwisk	293
Summary	303

MOD

MOD

MO

Choć Anna Kałuża zajmuje się poezją, to jej sposób rozumienia wierszy odwołuje się do szerszych ujęć budowanych na gruncie estetyki. Estetyki nowocześnie pojętej, operującej nie tyle kategorią autonomicznego dzieła, ile szeroko pojętego artefaktu estetycznego czy nawet – samą kategorią estetyczności jako pewnej ramy, czy może raczej nazwy procesu cyrkulacji znaków we współczesnej semiosferze. W tym ujęciu poezja konstytuuje się w ruchu ciągłych „przegrupowań między sztuką, nauką i techniką”. Nie tylko zresztą konstytuuje się dzięki tym przegrupowaniom, ale ich dokonuje. I to jest cel Kałuży: nie obrona tradycyjnych przekonań dotyczących sztuki, lecz ujawnienie potencjalnych mocy dokonywania „przegrupowań”. Mocy poezji do – by rzec nieco inaczej – wywłaszczania z tradycji i zawłaszczania sfer sytuujących się poza sztuką; przekraczania granic estetyki i ich restytuowania; bycia w grze i pozostawania poza grą.

Z recenzji wydawniczej dra hab. prof. US Andrzeja Skrendy

Anna Kałuża – zajmuje się krytyką literacką i historią literatury, przede wszystkim poezją polską XX i XXI wieku. Autorka książek poświęconych związkom krytyki literackiej i estetyki: *Wola odróżnienia. O modernistycznej poezji Jarosława Marka Rymkiewicza, Julii Hartwig, Witolda Wirnpszy i Krystyny Miłobędzkiej* (Kraków 2008), *Bumerang. Szkice o poezji polskiej przełomu XX i XXI wieku* (Wrocław 2010), *Wielkie wygrane. Wspólne sprawy poezji, krytyki i estetyki* (Mikołów 2011). Współredagowała m.in. *Rodzinną Europę. Pięć minut później* (Kraków 2011) oraz *Interpretować dalej. Najważniejsze polskie książki poetyckie 1945–1989* (Kraków 2011). Od 2010 roku współpracuje z TVP Kultura, współprowadząc programy literacko-krytyczne: *Czytelnia, Sztuka czytania, Cappuccino z książką*.

MC

MODERNIZM W POLSCE

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

www.universitas.com.pl

42,00 zł z VAT

ISBN 97883-242-2701-3

9 788324 227013